

An aerial photograph of the Sint-Hermesbasiliek in Ronse, Belgium. The church's most prominent feature is its tall, slender spire, which is covered in dark grey tiles and topped with a small cross. The spire is flanked by two smaller, similar spires. Below the spire, the church's facade is made of light-colored stone and features large, pointed Gothic windows. The church is situated in a town with red-tiled roofs, and the surrounding area is a mix of residential and commercial buildings. The sky is a clear, bright blue with a few wispy clouds.

Bezoekersgids
Sint-Hermesbasiliek
Ronse

Sint-Hermesbasiliek

Ronse

Bezoekersgids

Rector Michel T'Joen

Na de totaalrestauratie van de Sint-Hermesbasiliek en -crypte genieten deze van toenemende aandacht, bezoeken en waardering.

De monumentale basiliek en de wondermooie crypte vormen midden de gerenoveerde stadskern, een aantrekkelijke bezoekersplaats.

Deze uitgebreide gids wil hierbij alle info en duiding geven en een leidraad zijn voor bezoekers en geïnteresseerden.

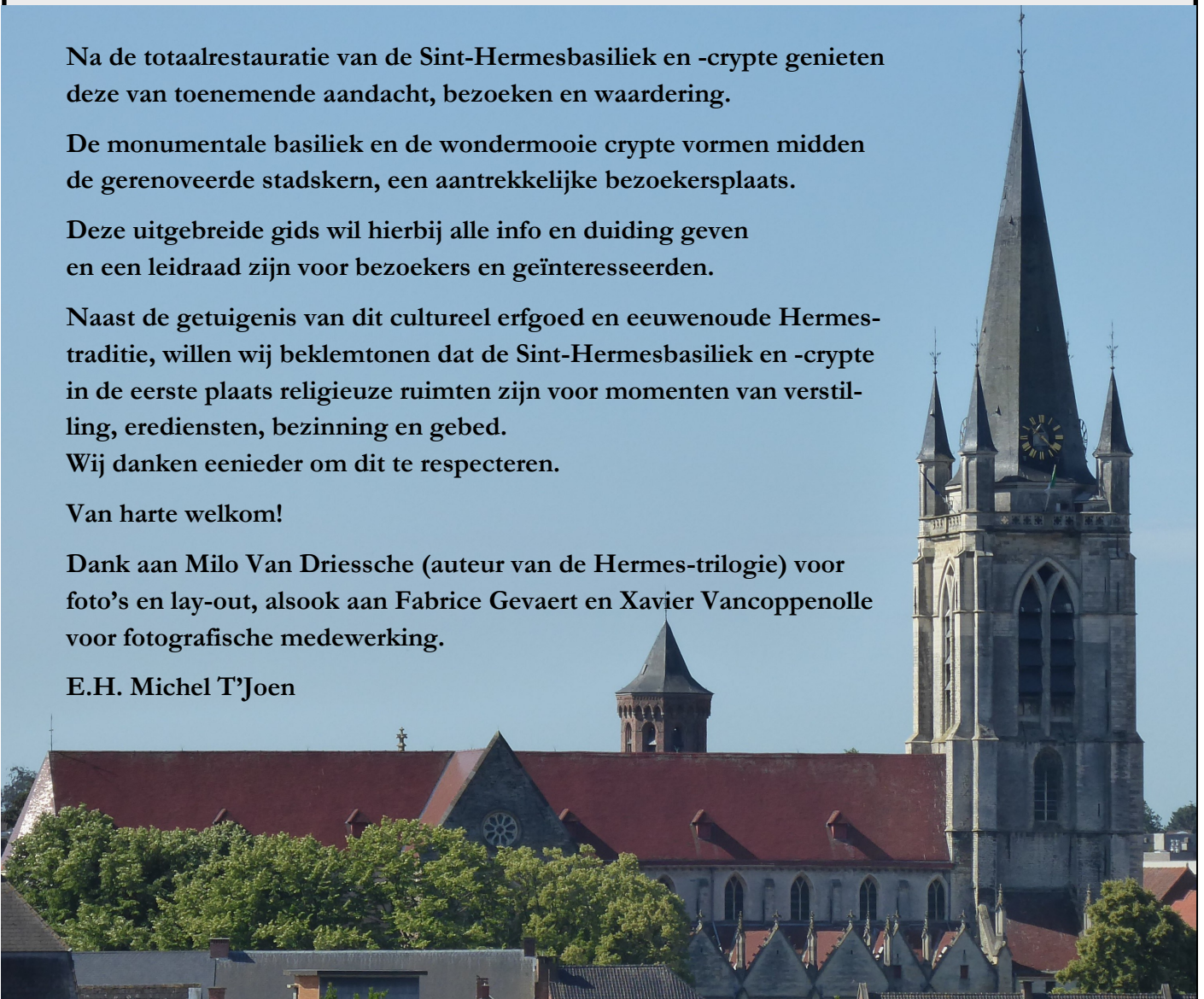
Naast de getuigenis van dit cultureel erfgoed en eeuwenoude Hermes-traditie, willen wij beklemtonen dat de Sint-Hermesbasiliek en -crypte in de eerste plaats religieuze ruimten zijn voor momenten van verstillig, erediensten, bezinning en gebed.

Wij danken eenieder om dit te respecteren.

Van harte welkom!

Dank aan Milo Van Driessche (auteur van de Hermes-trilogie) voor foto's en lay-out, alsook aan Fabrice Gevaert en Xavier Vancoppenolle voor fotografische medewerking.

E.H. Michel T'Joen

In haar **huidige vorm** is de Sint-Hermesbasiliek een laatgotisch bouwwerk in Ledische zandsteen, 74 m lang, met driebeukig schip (1456-1500) en koor (1511-1526). Met de bijhorende crypte werd deze toenmalige ‘parochiekerk’ op 28 december 1936 als ‘beschermd monument’ aangeduid. In de loop der eeuwen zijn hier aan de huidige basiliek zeker drie kerkgebouwen voorafgegaan.

De imposante vierkante **toren** (1426), 79 m hoog, herbergt een orgel van Pierre Schyven (1896), een beiaard met 49 klokken (totaalgewicht 12.211 kg), bovendien 4 luidklokken (Paolaklok 2355 kg; Salvatorklok 1806 kg; Mariaklok 1250 kg; Hermes klok 981 kg). De torenspits dateert pas van 1897. De toren zou ook, sinds 1426, gediend hebben als belfort van de stad Ronse én van de kerkelijke enclave, de ‘Vrijheid’.

Er was een ‘concordaat’ tussen de stad en het kapittel om de toren gemeenschappelijk te beheren en te financieren. Er was een brandklok voor de stad (de Hermes klok) die sinds 1540 ook justitieklok werd en een aparte brandklok voor de Vrijheid (de Cornelius klok). Gedurende de hele Spaanse periode (1556-1715), met de Beeldenstorm (in Ronse in 1566) en de godsdienstoorlogen (in Ronse: Calvinistische plunderingen tussen 1578 en 1582), fungeerde de toren ook als wachttoren voor het bewaken van de stad en de collegiale kerk. Die wacht werd door stad en kapittel gezamenlijk georganiseerd.

Vlaktbij de basiliek staan twee beelden: ‘De Belder’ een beeld uit 1987 van Stefaan Ponette. Het is vervaardigd in Balegemse steen en stelt de belleman voor, die het Hermeschrijn voorafgaat bij processies en de Fiertelommegang. Hogerop staan twee bronzen beelden die Trommel-Fluitje oproepen, het emblematische duo dat de aloude Gilde (1518) voorafgaat. Het is een werk van de Joodse kunstenaar Avi Kenan, onthuld op 14 juni 2025.

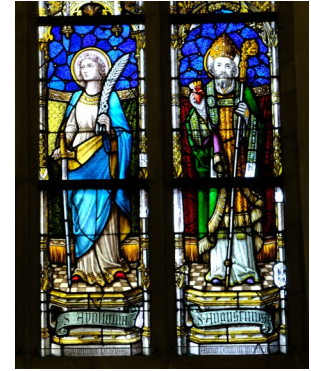
Opvallend **bij het binnenkomen links** is het grote Sint-Petrusbeeld, in blauwsteen uit Soignies in 2001 gehouwen door Stefaan Ponette, die ook het hierboven beeld van **de Belleman realiseerde**. Het herinnert eraan dat de eerste patroonheilige hier de apostel Petrus was.

Links verdergaand hangt, passend dichtbij het grote Petrusbeeld, een werk van de Ronsese kunst schilder **August Delfosse** (1832–1899): *‘De prediking van Sint-Amandus te Ronse’* (1863). Missiebis-schop Amandus (7de eeuw) had namelijk de gewoonte zijn stichtingen aan de apostel Petrus toe te wijden om zich als rondtrekkende zending te legitimeren. De basiliek bewaart nog twee werken van dezelfde schilder: *‘De steniging van Stefanus’* (1857, gerestaureerd eind 2020) en *‘De ontmoeting van de heiligen Dominicus en Franciscus’* (1861). Het eerste werk, tentoongesteld in het hoogkoor van de basiliek, heeft misschien een band met de linker altaarkapel in de crypte, toegewijd aan de H. Stefanus, eerste martelaar volgens de Handelingen van de Apostelen (6,8-15; 7).

Het eerste van de in totaal 27 **neogotische glasramen** (gerealiseerd door atelier Arthur Verhaegen, vanaf 1895 overgenomen door Joseph Casier), werd in 1912 geschonken door... Adolphine Delfosse, zus van August Delfosse. Zoals gebruikelijk worden de patroonheiligen van de schenkende familie afgebeeld; voor haar broer is dit de Heilige Augustinus

De **vier zijkapellen**, met classicistische biechtstoelen (midden 19de eeuw), zijn van veel latere datum (1853) dan de tegenoverliggende zijkapellen rechts. Ze kaders in de bouwkundige aanpassingsfase van de collegiale kerk naar parochiekerk. De parallelisering met de oudere zijaltaren ertegenover mag geslaagd heten.

De eerste zijkapel is de devotieplaats van de heilige Antonius van Padua (1195-1231), franciscaanse minderbroeder, theoloog, predikant, kerkleraar en vooral volksheilige. (foto links)

In Ronse werkt(e) zijn invloed door met de oprichting van het Bisschoppelijk St-Antonius-college (1851) en de Sint-Antoniuskerk en -parochie, met en vanuit het Minderbroedersklooster (1937). De heilige staat ook afgebeeld op het glasraam dat in 1887 werd geplaatst.

De tweede zijkapel (foto rechts) brengt, zoals te verwachten, de eerste apostel en vroegste patroonheilige, Sint-Petrus, in beeld. Het schilderij *'Petrus ontvangt de sleutelmacht'* (door Romain Delmotte, Doornik, 1729, gerestaureerd in 2009) is afkomstig uit de voormalige Sint-Pieterskerk (ca. 1050, gesloopt in 1843) waarvan u de structuur buiten links kunt zien, kant Sint-Hermesstraat, ter hoogte van het koor. De Petruskapel was één van de zijkapellen waar geen tekstduiding aanwezig was. We kozen (2025) voor de beginwoorden van Jezus' toezegging: *'Tu es Petrus', 'Jij bent Petrus'* (en op die rots zal Ik mijn Kerk bouwen; de poorten van het dodenrijk zullen haar niet overweldigen) (Mt 16, 18).

De volgende zijkapel is die van de H. Carolus Borromeus (1538-1584), bisschop van Milaan en onvermoeibare kerkhervormer in de lijn van het Concilie van Trente (1545-1563) dat de katholieke hervorming tegenover het protestantisme bepaalde. Het in 2005 gerestaureerde schilderij is 18de-eeuws en waarschijnlijk afkomstig uit het kasteel van Nassau (gesloopt in 1823). Bij de finale restauratie (2025) lieten wij zijn kenspreuk aanbrengen: *'Humilitas'*,

Ter hoogte van de vierde zijkapel(foto rechts), toegewijd aan de H. Barbara, bemerkt u rechts de koperen arend– lezenaar (ca. 1450; de arend is van 1685 en de voet is 18de eeuws). Via 8 trappen bereikt u **het transept of de dwarsbeuk** en het hoogkoor. Het hoogteverschil is begrijpelijk vermits zich hieronder de vermaarde Sint-Hermescrypte (ingewijd op 28 augustus 1089) bevindt.

Vóór het **Maria-altaar** staat de marmeren doopvont met koperen deksel (19de E.). Tegenover het O.L.V.-altaar (1767-68, deels vernieuwd in 1853) hangt toepasselijk het schilderij *'De H. Dominicus ontvangt de rozenkrans'* (door Edouard Dujardin, 1849). Dezelfde heilige staat ook links boven het altaar verbeeld; het beeld rechts stelt de Karmelheilige Simon Stock (+ 1265) voor die verbonden wordt met de devotie van het Mariascapulier. Links van het altaar hangt het schilderij *'Maria met haar ouders in de rozentuin'* (1700-1720, restauratie 2012) en rechts *'Christus aan het kruis'* (1714, afkomstig van het Zwartustersklooster). In de linkermuur is een nis vrijgemaakt, getuige van de vroegere romaanse kerk (1129)

De **twee glasramen in het koor**, bij het Maria-altaar (foto links) en het tegenoverliggende Hermes-altaar (foto rechts), zijn door dezelfde Ronsese familie Robette in 1887 geschonken. Bemerkt als eerst afgebeelde heilige op het eerste glasraam de H. Petrus, en op het tegenoverliggende glasraam de H. Amandus.

Vooraleer u het hoogkoor binnengaat vallen **vier stenen barokbeelden** tegen de kruisingspijlers op: de verrezen Christus, H. Jozef met Kind, O.L.V. onbevlekt ontvangen, de H. Norbertus, alle voorzien van een 'epitaf' of memoriesteen die het sterfjaar van de herinnerden aangeeft (resp. 1686, 1691, 1694, 1766).

Het altaar, de voorgangerszetel en het (gelegenheids-)tabernakel bij het Maria-altaar zijn schenkingen van de Broeders van O.L.V. van Lourdes (Oostakker) die in Ronse (1830) hun oorsprong hebben.

In het hoogkoor kunt u aan weerszijden de koorbanken bewonderen. Net als de lambriseringen en sacristiedeuren zijn ze in Lodewijk XV-stijl, vermoedelijk vervaardigd door J.-B. Caulier (Doornik, 1767-69). Ze herinneren eraan dat hier een kapittel of college van kanunniken (vandaar ‘collegiale’ kerk) de eredienst voor Sint-Hermes verzorgde. Het kapittel werd ten gevolge van de Franse Revolutie afgeschaft in 1797 waarna de kerk in 1803 parochiekerk werd, wat de nodige bouwkundige aanpassingen waaronder de constructie van de parallelle zijkapellen in de linkerzijbeuk met zich mee bracht.

Twee portretten van de laatste kanunniken (links Philippus Franciscus de Meulemeester, + 1766, rechts Emmanuel Josephus de Zangré, (+1785) illustreren hun aanwezigheid. Van de eerste kunt u een verhelderend ‘verhaal’ volgen, gerealiseerd door Archief & Erfgoed Ronse (https://youtu.be/j6dhy_B09IU). Het portret van laatstgenoemde, bewaard door zijn familie in Montauban (Fr.), werd vandaar op 17 oktober 2019 naar Ronse overgebracht en als definitieve gift geschonken.

Het schilderij links, *'Christus op de berg door Satan bekoord'* (1839), is van de hand van de in Rome jonggestorven Jacques Sturm (1807-1844). In de Brusselse Kapellekerk werd voor hem in 1845 een gedachtenismonument opgesteld. Het neogotisch hoogaltaar met gepolychromeerd houten retabel is van 1890.

Links en rechts bij het hoogaltaar bemerkt u de typische kentekens van een 'basilica minor' ('kleinere basiliek', in onderscheid met de 4 'grotere basilieken' in Rome, Sint-Pieter, Sint-Paulus buiten de Muren, Sint Jan van Lateranen, Santa Maria Maggiore): het conopeum of ombrellino (halfopen baldakijn) en het tintinnabulum ('klokje', 'ereschel' genaamd, met afbeelding van de patroonheilige).

De rood-gele kleuren van het scherm zijn die van de aloude Pauselijke Staten. Op de flappen van het conopeum prijken het wapenschild van de basiliek, het wapenschild van het bisdom Gent, het wapenschild van het Vaticaan, het wapenschild van Paus Franciscus, het wapenschild van Bisschop Luc Van Looy, het logo van de parochie Ronse, het wapenschild van de stad Ronse en een afbeelding van Sint-Hermes met duivel (door toenmalig stadsconservator Eric Devos in 2006 gerealiseerd).

Kunstatelier Arte-Grossé (Brugge, 2019) vervaardigde zowel het conopeum, het tintinnabulum als het vaandel met het wapen van de basiliek dat door de Vlaamse regering op 6 mei 2019 erkend werd. De kenspreuk vat het spirituele project van de basiliekwerking samen en luidt in vertaling: *Moge het getuigenis voor de Goede Boodschap (hier verder) oplichten!*

Terugkerend begeben we ons nu links naar het imposante **Sint-Hermesaltaar** (1767-68, deels vernieuwd in 1855). De heilige Hermes is een authentieke, vroege martelaar van Griekse afkomst, mogelijk vrijgelaten slaaf, die tijdens de Romeinse vervolgingen op een 28ste augustus om zijn christelijk geloof(swerk) in Rome de marteldood onderging. Hij werd er begraven in de nog bestaande en naar hem genoemde catacombe ('*Catacomba di Sant'Ermete*', Via Antonio Bertoloni, 13A, 00197 Roma RM). Zijn relikven werden op 6 juli 860 naar Ronse overgebracht.

De historische gegevens over de martelaar Hermes zijn naar onze normen eerder schaars, maar geschiedkundig stevig. Zo staat hij met het oog op zijn jaarlijkse liturgische herdenking in de oudste martelaarslijst (354) met sterfdag en begraafplaats vermeld, helaas gezien de liturgische bedoeling zonder jaargave. Er is ook een lovend grafschrift op last van Paus Damasus I (+384) en evident is er de bouwkundige bevestiging door het in Rome bewaarde graf- en cultuscomplex, bewijs niet enkel van zijn begraving daar, maar ook van zijn vroege verering.

De verering van zijn relikven alhier heeft ertoe bijgedragen dat de entiteit Ronse tot stad uitgroeide, wat verklaart dat de inwoners tot vandaag een hechte band met hun Stadspatroon koesteren. Die band werd ook officieel bevestigd door het samenwerkingsakkoord dat het Stadsbestuur in Rome op 14 november 2018 aanging met de 'Pauselijke commissie voor de gewijde archeologie' die de Sint-Hermescatacombe beheert.

Het uitgestalde **relikschrijn** dateert van 1584 en werd in 1637 met borduurwerk bekleed. Het werd door de Vlaamse Overheid op 15 maart 2021 als 'topstuk' van het roerend cultuurhistorisch erfgoed erkend. Het werd laatst in 2025 gerestaureerd in het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK). De 'translatio' van de relieken in het vernieuwde schrijn door erebisschop L. Van Looy had plaats op Fiertelzaterdag 14 juni 2025.

Langs beide zijden van het schrijn zien we taferelen uit het leven van Sint-Hermes: de onthoofding in Rome, en aan de andere zijde het typisch lokale beeld van de patroonheilige te paard met de geketende duivel. Het loofwerk bestaat uit papaverbloemen en lauriertakken, symbolen van het martelaarschap en de overwinning op de dood.

Ieder jaar, sinds 1090 (!), wordt het relikschrijn op Drievuldigheidszondag over een afstand van 32 km tijdens de **'Fiertelomwegang'** door de 'Fiertel dragers' omheen de stad gedragen. In 2009 werd de Ommegang toegevoegd aan de lijst van immaterieel cultureel erfgoed Vlaanderen. De aanwezigheid en constante verering van de relieken vormen de hoofdreden waarom de Sint-Hermeskerk met bijhorende crypte tot basiliek of uitzonderlijke kerk werd verheven.

Boven het reliekschrijn staat **het ruiterbeeld van Sint-Hermes met duivel** (1511, laatst gerestaureerd in 2020). Volgens een late legende was de martelaar Hermes een stadsprefect in Rome; de ketening van de duivel verbeeldt zijn verering in Ronse, als beschermheilige tegen waanzin/bezetenheid.

Links van het altaar werd een neogotisch Sint-Michaëlbeeld (Aloïs De Beule, + 1935), afkomstig uit het voormalige Gentse Grootseminarie, opgesteld. De aartsengel Michaël wordt zoals Sint-Hermes aangeroepen tegen het Kwaad. Het schilderij *'De graflegging van Christus'* is een kopie van een werk, naar Caravaggio, van Dirck van Baburen (+ 1624). Het origineel bevindt zich te Rome in San Pietro in Montorio.

Boven de ingang rechts, van buiten bereikbaar via de 'Spaanse trappen', hangt *'Het laatste avondmaal'* (ca. 1600). Daarnaast prijkt een monumentaal schilderij van de H. **Paus Cornelius** (ca. 1800), in 2020 geschonken door de Kerkfabriek van Kluisbergen-Ruien, na de opheffing van hun parochiekerk. Hij troont ook met een bustebeeld hoog boven het Sint-Hermesaltaar.

Deze paus heeft een historische band met Ronse. De relikven van Sint-Hermes werden vanuit Kornelimünster bij Aken naar Ronse overgebracht (6 juli 860). Ook de nabije 'Sint-Cornelisstraat' – één van de oudste straten van Ronse - wijst op deze band. Paus Cornelius leidde de Kerk slechts korte tijd (251-253), maar stelde zich voorbeeldig vergevengszind op tegenover de 'lapsi', de christenen die uit zwakheid en vrees 'afvallig' werden tijdens de vervolgingen onder keizer Decius en nadien weer in de Kerk wilden opgenomen worden. Hij werd daarin gesteund door bisschop Cyprianus van Carthago, zodat beiden jaarlijks op dezelfde dag (16 september) herdacht worden. Beide heiligen werden tot medepatronen van Ronse gerekend; ook heeft een traditie bestaan van jaarlijks driemaalige gedachtenisvieringen, met zelfs een analoge Fiertelprocessie!

Rechtover het Sint-Hermesaltaar, in een romaanse nis, is de bank bewaard waaraan agressieve geesteszieken tijdens hun 'belezing' vastgemaakt werden. Sint-Hermes wordt immers tegen geesteszieken/bezetenheid aangeroepen. Erboven hangt het schilderij *Het visioen van Sint-Augustinus*' (18de E.), vermoedelijk afkomstig uit het klooster van de Zwartzusters (opgeheven in 1798).

Terug afdalend naar het kerkship gaat onze aandacht eerst uit naar de **vier zijkapellen** met neogotische decoraties (gerestaureerd in 2025) die we links aantreffen.

De eerste twee, toegewijd respectievelijk aan Sint-Jozef en de Heilige Coleta, zijn verbouwingen uit de eerste helft van de 19de eeuw – nadat de collegiale kerk parochiekerk was geworden – van de vroegere schatkamer en bibliotheekruimte (1480-1500).

Vooraan in de Sint-Jozefskapel blijft ook het beeld van de geliefde Karmelheilige Theresia van Lisieux (Thérèse Martin) (1873-1897) ter verering opgesteld. Dat beeld stond centraal in de dankhuldiging die alhier op 15 augustus 1925, in het jaar van haar heiligverklaring, plaatsvond. Intussen werd de heilige, ondanks haar kort en verborgen leven, in 1997 als 'kerklerares' erkend. Hiermee worden haar leer en getuigenis als bevrijdend en door allen navolgbaar aangeprezen. God is niet op de eerste plaats de rechtvaardige Rechter, wel de barmhartige Liefde die langs de 'kleine weg' van Godsvertrouwen geëerd wil worden.

De heilige Coleta (+ Gent, 1447) was de hervormster van de Clarissenorde. Omdat haar moeder haar pas op latere leeftijd het leven kon schenken, wordt ze aangeroepen tegen kinderloosheid, vandaar het schilderij *De kinderzegening van de H. Coleta* (Jan De Landtsheer, 1812). Het glasraam werd in 1887 geschonken door dokter Alexandre Regibo wat verklaart dat aan de rechter- en linkerzijde Bijbelse genezingsverhalen worden opgeroepen.

In de Sint-Coletakapel werd de eeuwenoude doorgang naar de crypte terug in ere hersteld. Deze toegang werd na 300 jaar heropend en op 28 augustus 2022 plechtig in gebruik genomen in de eredienst ter herdenking van de marteldood van Sint-Hermes, geleid door de Gentse bisschop Lode Van Hecke. De liturgische rondgang van boven naar benedenkerk is een belangrijk middeleeuws gebruik. (foto rechts)

Heilige Coletakapel

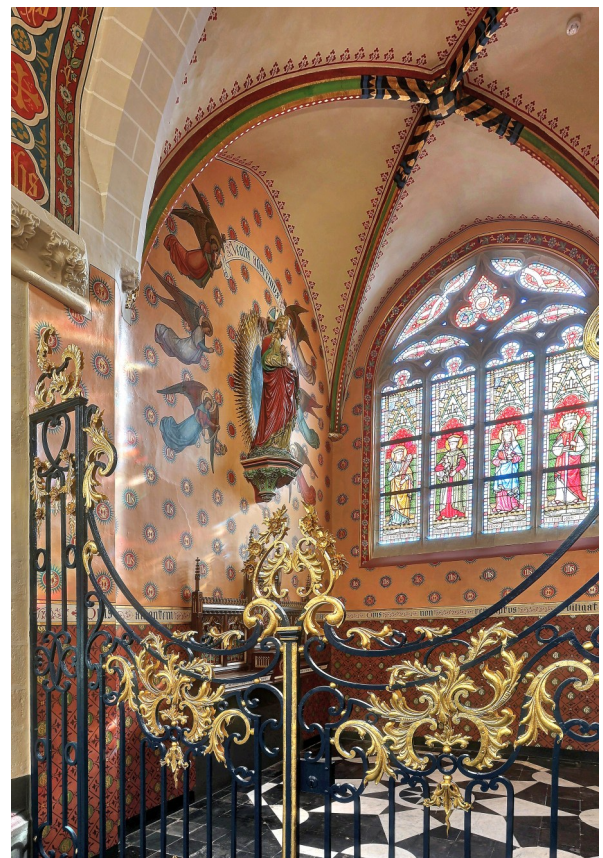

De twee volgende zijkapellen, toegewijd aan Sint-Anna, moeder van de H. Maagd Maria, en de H. Drievuldigheid dateren resp. van 1476 en 1481.

De Drievuldigheidskapel, (foto links), die later als H. Hartkapel ingericht werd, bekomt thans (2025) weer haar oorspronkelijke betiteling omdat deze aansluit bij dé dag van Sint-Hermes, de 'Grote Ommegang' die de zondag na Pinksteren, op Drievuldigheidszondag, uitgaat. Als enige zijkapel wordt ze opvallend afgesloten met een kunstig ijzeren rococo hekwerk uit de 18de eeuw, wellicht van J. Delmotte. Het glasraam dateert van 1890.

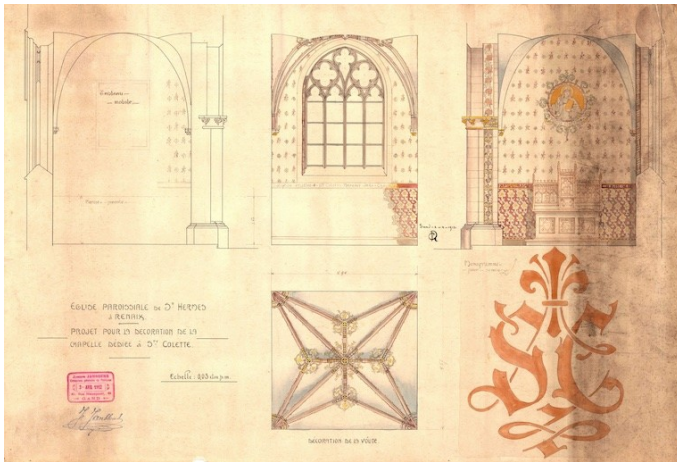

Sint-Annakapel

Heilige Drievuldigheidskapel

Vele bezoekers bewonderen de minutieus herstellende **neogotische muurschilderingen** in de zijkapellen. De oorspronkelijke decoratieontwerpen werden gerealiseerd door Joseph Janssens, in 1912 voor de Sint-Coleta-, de Sint-Antonius-, de Sint-Barbarakapel en de Sint-Jozefskapel in 1923.

Hoog in de middenbeuk hangt het oudste stuk van de basiliek, een 4 meter lang **kruisbeeld (16de E.)**. De **preekstoel** in Lodewijk XV-stijl werd vermoedelijk in 1829 overgekocht na de sloping van de St.-Pieterskerk in Doornik.

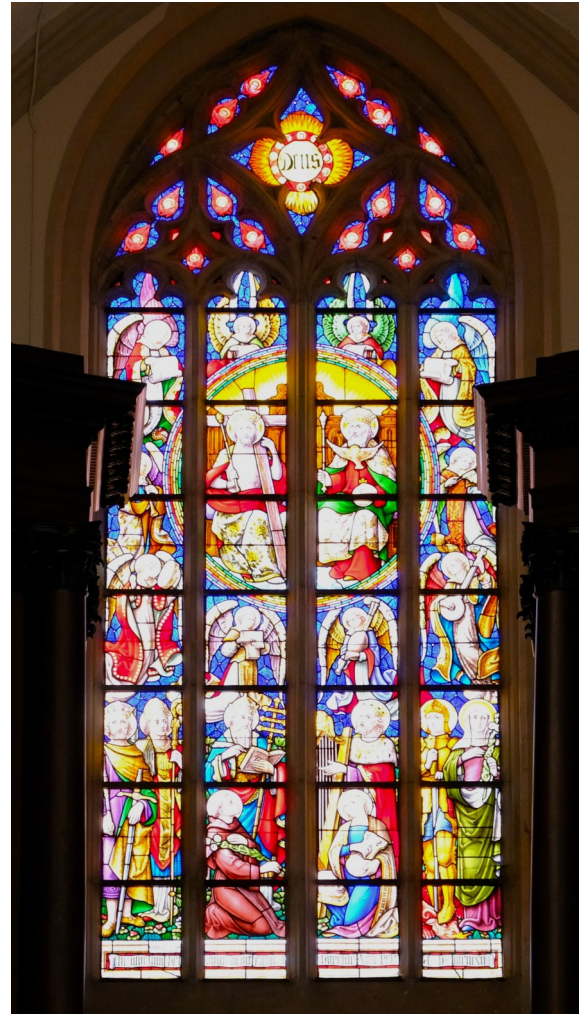
Onder een grote, passende gedenksteen, bij het begin van de middenbeuk, werden de stoffelijke resten van de overledenen die tijdens de opgravingen gevonden werden, gezamenlijk piëteitsvol herbegraven. De publieke zegening van het **gemeenschapsgraf** had plaats op 11 juni 2022. Vertaald vermeldt het opschrift: *‘Moge het eenwige licht, op voorspraak van Sint-Hermes, oplichten over de gelovigen die hier begraven werden.’*

Achteraan het basiliekschip bemerkt men, links tegen de wand, een keramiek van Paul De Bruyne (2002), aangebracht bij de viering van de 200ste verjaardag van de geboorte van **Stefaan Modest Glorieux** (1802-1872), onderpastoor (1825) en coadjutor (1835) van deze parochie en sociaal ontvoogder, met het onderschrift: *‘Evangelizare pauperibus’* naar de programmawoorden van Christus: *‘Om aan armen de Goede Boodschap te brengen’* (Lc 4, 18). Naar aanleiding van de 100ste verjaardag van het overlijden van priester Glorieux werd al op 16 september 1973 buiten, tegenover het hoogkoor van de basiliek, een bronzen standbeeld van Florent Devos (+ 1997) ingehuldigd dat de gevierde met een weeskind en een bedelaar voorstelt.

Achter het orgel licht een groots glasraam (1912) op waarin de H. Drievuldigheid, doel van de christelijke eredienst, centraal staat. De Sint-Hermes-hoogdag met de Fiertelommegang heeft jaarlijks plaats op Drievuldigheidszondag, de zondag na Pinksteren, plaats.

Onder het middenschip bevindt zich de opgegraven structuur van de preromaanse kerk (midden 10de eeuw), te bezichtigen via de **toegang in de Sint-Coletakapel** die dan even verder naar de crypte leidt. Deze toegang werd na 300 jaar heropend en op 28 augustus 2022 plechtig in gebruik genomen in de eredienst ter herdenking van de marteldood van Sint-Hermes, geleid door de Gentse bisschop Lode Van Hecke. De liturgische rondgang van boven- naar benedenkerk is een belangrijk middeleeuws gebruik.

Wie de basiliek verlaat aan de **zijgang van de kant van het Albertpark**, wordt geconfronteerd met het 'geweldige' glasraam Sint-Hermes met steigerend paard en verschrikte duivel, geplaatst in 1923, en het verstillende Piëtabeeld (gesigneerd Ch. Parentani Fres Bruxelles).

Deze bezoekersgids beperkt zich tot de bovenkerk. Het bezoek is uiteraard onvolledig als het niet gevolgd wordt door een verkenning van **de benedenkerk**, de wonderlijke **crypte van Sint-Hermes** die met de bovenkerk één onscheidbaar basilicaal geheel uitmaakt. Hierbij mag haar diepe bestaanszin ons niet ontgaan. De Sint-Hermescrypte is meer dan een verrassend bouwwerk. Ze is de stille, maar aangrijpende getuige van het geloof in en de navolging van Gods zorg voor gekwetste mensen.

Mgr. Van Looy, initiatiefnemer van ook haar basiliekverheffing, drukte dit tijdens de openbare bekendmaking van 8 december 2018 als volgt uit:

'We gaan natuurlijk terug naar andere tijden en methoden van begeleiding van zieken, maar de kern van de zaak is dat Ronse zorgde voor de zieken uit de gehele omtrek. De reden van bestaan van de crypte is daarom de basis van een diaconale Kerk, van een dienstbare gemeenschap die zorg draagt voor de minst bedeelden van de samenleving. Van daaruit is ook de Fiertel ontstaan, om de stad te vrijwaren van ziekten en onheil. Het is deze geest die de eeuwen getrotseerd heeft, ook in moeilijke tijden.'

Michel T'Joen, Rector van de Sint-Hermesbasiliek

Foto's en lay-out: Milo Van Driessche
Fotografische medewerking: Fabrice Gevaert
en Xavier Vancoppenolle

© 2025

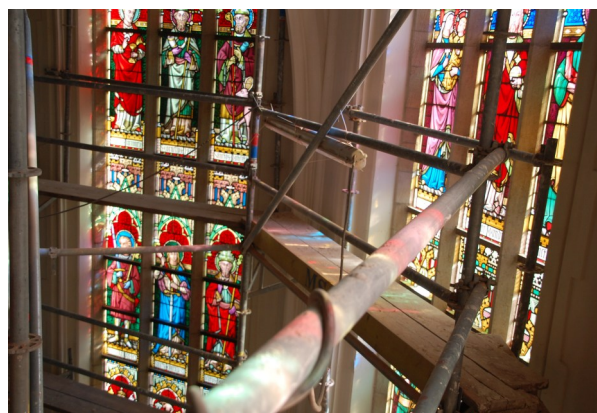
Glasramen Jan Leenknecht (zuidelijk transept)

Addendum:

De restauratie van de Sint-Hermesbasiliek en -crypte 2008-2010 en 2018-2025

Het schitterende resultaat van de algehele restauratie van de Sint-Hermesbasiliek is de vrucht van jarenlange, volgehouden inspanningen.

In een **eerste fase** werden het koor en transept grondig gerestaureerd. De inhuldiging van de gedeeltelijke restauratie door toenmalig aartsbisschop André-Jozef Léonard vond plaats op 29 augustus 2010.

De **verdere restauratie** werd bespoedigd mede omdat de voormalige collegiale Sint-Hermeskerk met de bijhorende crypte op 16 oktober 2018 door de Congregatie voor de Goddelijke Eredienst en de Regeling van de Sacramenten, bij decreet van kardinaal Robert Sarah, namens Paus Franciscus, tot basiliek ('basilica minor') verheven werd.

De feestelijke inhuldiging, door de Gentse bisschop Luc Van Looy en pauselijk nuntius Augustine Kasujja, had plaats op 2 februari 2019. De verheffing wordt sindsdien jaarlijks met 'Basiliekfeesten' herdacht tijdens het weekend dichtst bij 22 februari, feest van de Cathedra van de H. Petrus. Eind 2023 telde men 1924 basilicae minores in de wereld, waarvan 30 in België. De oudste basilica minor in België is de basiliek van het Heilig Hart te Berchem (1878); de meest bekende is de nationale basiliek van het H. Hart in Koekelberg, gebouwd tussen 1905 en 1970, het grootste kerkgebouw in art-deco stijl ter wereld.

De voorlaatste restauratie fase werd vanaf oktober 2020 aangevat.

De daken werden grondig vernieuwd, een energiezuinige centrale verwarming werd geïnstalleerd, de vroegere toegang van de basiliek naar de crypte werd mooi heropend (28.8.2022).

De crypte (1089) werd glansrijk gerestaureerd en de opgegraven grondvesten van de preromaanse zaalkerk (ca. 950) werden geïntegreerd en toegankelijk gemaakt.

Het einde van de integrale restauratie van de basiliek werd op 23 februari 2025 gevierd in het kader van de 6de basiliekfeesten, met als hoofdcelebranten Mgr. Lode Van Hecke, bisschop van Gent, Luc Van Looy, ere-bisschop, Franco Coppola, pauselijke nuntius. De twee markante feiten voor de basiliek, haar verheffing en heropening, worden door de gedenkplaten bij de ingang blijvend in herinnering gebracht. Deo gratias!